

## KOMUNIKACJA DZIECKA Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ – METODY AAC ORAZ PROCES DIAGNOZY I TERAPII

### Zestawienie bibliograficzne w wyborze

#### KSIAŻKI:

1. ALTERNATYWNE i wspomagające metody komunikacji. Red. nauk.: Jacek J. Błeszyński. Wyd. 2 poszerz. i popr. Kraków, Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2008  
Sygn. **38155**
2. BIEŃKOWSKA Izabela: Wybrane problemy językowe i komunikacyjne dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych w klasach integracyjnych. [W:] Uczeń niepełnosprawny i jego nauczyciel w przestrzeni szkoły. Red.: Zenon Gajdzica, Jerzy Rottermund, Anna Klinik. Kraków, Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2008, s.81-89  
Sygn. **40502**
3. BŁESZYŃSKI Jacek J.: Diagnoza rozwoju mowy osób z niepełnosprawnością intelektualną. [W:] Diagnoza logopedyczna : podręcznik akademicki. Red. nauk.: Ewa Czaplewska, Stanisław Milewski. Sopot, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2012, s.177-221  
Sygn. **Cz.39382, 39737**
4. BŁESZYŃSKI Jacek J.: Niepełnosprawność intelektualna: mowa, język, komunikacja. Czy iloraz inteligencji wyjaśnia wszystko? Gdańsk, Harmonia Universalis, 2013  
Sygn. **40737**
5. BOBKOWICZ-Lewartowska Lucyna: Niepełnosprawność intelektualna. Diagnozowanie, edukacja i wychowanie. Gdańsk, Harmonia Universalis, 2011, s.112-116: Zaburzenia mowy dzieci niepełnosprawnych intelektualnie i ich terapia  
Sygn. **Cz.39974, 40705**
6. BOMBIŃSKA-DOMŻAŁ Anna: Zobacz, co mówię – osoby korzystające z alternatywnej i wspomagającej komunikacji w rodzinie, szkole i społeczeństwie. [W:] Krakowska pedagogika specjalna. Red.: Janina Wyczęsany; współpr. Ewa Dyduch. Kraków, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, 2010, s.201-211  
Sygn. **40335**

7. BORZĘCKA Anna: Komunikacja wspomagająca i alternatywna jako interakcja nauczyciel - uczeń ze złożonymi trudnościami w porozumiewaniu się. [W:] Edukacja małego dziecka. T. 10: Wychowanie i kształcenie - kierunki i perspektywy zmian. Praca zbiorowa pod red.: Ewy Ogrodzkiej-Mazur, Urszuli Szuścik, Beaty Oelszlaeger-Kosturek. Cieszyn, Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego; Kraków, Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2017, s.257-270  
Sygn. **Cz.39021/10**
8. BRZDĘK Ewa: Strategie przygotowawcze do wprowadzania systemów komunikacji alternatywnej i wspomagającej w ramach terapii pedagogicznej i logopedycznej. [W:] Teoretyczne i praktyczne aspekty terapii pedagogicznej osób z niepełnosprawnością pod red. Barbary Oszustowicz, Viktora Lechty. Kraków, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, 2009, s.60-70  
Sygn. **38566**
9. CYTOWSKA Beata, Drzazga Agnieszka: Znaczenie i wykorzystanie komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC) w porozumiewaniu się z osobami z głęboką niepełnosprawnością intelektualną. [W:] Dzieci o specjalnych potrzebach komunikacyjnych: diagnoza, edukacja, terapia. Red. nauk.: Barbara Winczura. Wyd. 3. Kraków, Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2015, s.337-353  
Sygn. **Cz.40428**
10. DIAGNOZA i terapia logopedyczna osób z niepełnosprawnością intelektualną: teoretyczne determinanty problemu. Red. nauk.: Jacek J. Bleszyński, Katarzyna Kaczorowska-Bray. Gdańsk, Harmonia Universalis, 2012  
Sygn. **Cz.39872, 40944**
11. DWORZNIKOWSKA Marzena: Komunikacja alternatywna w procesie rewalidacji. [W:] Dziecko o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Red.: Czesław Kosakowski i Marzena Zaorska. Toruń, Wydawnictwo Edukacyjne Akapit, 2000, s.181-186  
Sygn. **Cz.36071, 37330**
12. GRYCMAN Magdalena, Kaczmarek Bogusława Beata: Podręczny słownik terminów AAC (komunikacji wspomagającej i alternatywnej). Kraków, Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2014  
Sygn. **Cz.40367**

13. GUNIA Grażyna, Lechta Viktor: Wprowadzenie do logopedii. Wyd. 2. Kraków, Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2012, s.33-43: Komunikacja alternatywna  
Sygn. **Cz.39804, 39813, 40804**
14. JĘCZEŃ Urszula: Postępowanie logopedyczne w przypadkach oligofazji. [W:] Logopedia: standardy postępowania logopedycznego. Podręcznik akademicki. Red. nauk.: Stanisław Grabias, Jolanta Panasiuk, Tomasz Woźniak. Lublin, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2015, s.267-282  
Sygn. **Cz.40948**
15. KACZMAREK Bogusława Beata: Choroby uwarunkowane genetycznie a wspomagające i alternatywne sposoby porozumiewania się. [W:] Dziecko chore: zagadnienia biopsychiczne i pedagogiczne. Red. nauk.: Beata Cytowska i Barbara Winczura. Kraków, Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2007, s.355-378  
Sygn. **37925**
16. KACZMAREK Bogusława Beata: Wykorzystywanie gestów w procesie porozumiewania się osób z zespołem Downa. [W:] Wspomaganie rozwoju dzieci z zespołem Downa: teoria i praktyka. Red.: Bogusława Beata Kaczmarek. Kraków, Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2008, s.103-132  
Sygn. **39870**
17. KACZOROWSKA-BRAY Katarzyna: Biologiczne podłoże zaburzeń mowy u osób z niepełnosprawnością intelektualną. [W:] Biomedyczne podstawy logopedii. Red.: Stanisław Milewski, Jerzy Kuczkowski, Katarzyna Kaczorowska-Bray. Gdańsk, Harmonia Universalis, 2014. s.263-285  
Sygn. **Cz.40136**
18. KIELIN Jacek, Klimek-Markowicz Katarzyna: Krok po kroku: nauczanie i terapia dzieci z umiarkowaną, znaczną i głęboką niepełnosprawnością intelektualną. Sopot, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2013, s.141-159: Mowa i alternatywne sposoby komunikowania  
Sygn. **40013**
19. LELEK Michalina: Metody komunikacji. [W:] Górecka Wiesława, Krauze Hanna, Lelek Michalina, Tyrzyńska Paulina, Stefanowska Anna, Staubach Monika, Mielewczyk-Zięba

Żaneta, Sajewicz-Radtke Urszula, Koczyk Małgorzata, Pałasz Agata, Chabowska-Lewicka Izabela: Najbardziej efektywne metody w terapii dzieci niepełnosprawnych. Starkowa Huta, Kaszubska Fundacja Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych "Podaruj trochę słońca", 2014, s.55-75

Sygn. **40331**

20. LOEBL Wirginia: Zastosowanie systemu komunikacji alternatywnej w nauczaniu indywidualnym dziecka z porażeniem mózgowym. [W:] Nowatorskie i alternatywne metody w teorii i praktyce pedagogiki specjalnej. Przewodnik metodyczny. Praca zbiorowa. Red.: Władysław Dykcik i Barbara Szychowiak. Poznań, Wydawnictwo Naukowe UAM, 2002, s.395-401

Sygn. **Cz.37322**

21. LORENS Gabriela, Karwowska Aleksandra: GORA - Gesty Obrazujące Ruchy Artykulatorów. [W:] Współczesne tendencje w diagnozie i terapii logopedycznej. Red.: Danuta Pluta-Wojciechowska, Barbara Sambor. Gdańsk, "Harmonia Universalis", 2017, s.375-386

Sygn. **Cz.40909**

22. MINCZAKIEWICZ Elżbieta M.: Edukacyjny i pragmatyczny aspekt rozwoju komunikacji u dzieci ze sprzężonymi zaburzeniami rozwoju. [W:] Komunikacja: mowa - język w diagnozie i terapii zaburzeń rozwoju u dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Red.: Elżbieta M. Minczakiewicz. Kraków, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, 2002, s.26-39

Sygn. **Cz.37905, 38380**

23. MINCZAKIEWICZ Elżbieta M.: Komunikowanie się z osobami głębiej upośledzonymi umysłowo. [W:] Usprawnienie, wychowanie i nauczanie osób z głębszym upośledzeniem umysłowym. Red.: Jan Pilecki. Wyd. 2 zm. Kraków, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, 2002, s.247- 263

Sygn. **Cz.37901, 38294**

24. MINCZAKIEWICZ Elżbieta Maria: Mowa, rozwój, zaburzenia, terapia. Kraków, Wydawnictwo Naukowe WSP, 1997, s.156-172: Upośledzenie umysłowe a kształtowanie i rozwój mowy u dzieci

Sygn. **Cz.37924, 38288**

25. NOSKO-GOSZCZYCKA Magdalena: AAC dla każdego: poradnik dla rodziców i terapeutów. Gdańsk, Harmonia Universalis, 2019  
Sygn. **41557**
26. PISZCZEK Maria: Diagnoza i wspomaganie rozwoju dziecka: wybrane zagadnienia. Warszawa, Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, 2007, s.39-53: Mowa i alternatywne sposoby porozumiewania się  
Sygn. **Cz.38766**
27. PISZCZEK Maria: Wczesna rehabilitacja kontaktu i wprowadzenie komunikacji alternatywnej w edukacji dzieci głębiej upośledzonych umysłowo. [W:] Edukacja dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim: materiały z konferencji szkoleniowej, Konstancin 12-13 października 1995 pod red. Marii Piszczek. Warszawa, Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej, 1996, s.74-78  
Sygn. **34569, 34570**
28. RAKOWSKA Alicja: Język, komunikacja, niepełnosprawność. Wybrane zagadnienia. Kraków, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, 2003, s.124-140: Umiejętności komunikacyjne i językowe dzieci upośledzonych umysłowo  
Sygn. **38302**
29. RÓŻAŃSKA-GAŁ Anna, Kuś Joanna: Ja i moje potrzeby: program kinestetyczno-komunikacyjny dla dzieci ze znaczną lub głęboką niepełnosprawnością intelektualną. Gdańsk, Wydawnictwo Harmonia, 2017  
Sygn. **Cz.40895**
30. RZEŹNICKA-KRUPA Jolanta: Komunikacja - edukacja – społeczeństwo. O dyskursie dzieci z niepełnosprawnością intelektualną. Kraków, Oficyna Wydawnicza "Impuls"; Gdańsk, Uniwersytet Gdański, 2007  
Sygn. **39212**
31. SMYCZEK Alina, Szwiec Jolanta: Wspomagające sposoby porozumiewania się – nauka i rozwijanie umiejętności. [W:] Przewodnik dla nauczycieli uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu znacznym i umiarkowanym. Cz. 1. Red. nauk.: Maria Piszczek. Warszawa,

Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej, 2009, s.131-155

Sygn. **38760**

32. TRYBUŚ Małgorzata: Rola komunikacji niewerbalnej w relacji nauczyciel – dziecko. [W:] *Rozwój daje radość: terapia dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim*. Red.: Jacek Kielin. Wyd. 2. Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2009, s.15-23  
Sygn. **Cz.38357**
33. TWARDOWSKI Andrzej: Dynamically Pro w terapii osób z głębszą niepełnosprawnością intelektualną. [W:] *Terapia logopedyczna*. Red. nauk.: Ditta Baczała, Jacek J. Bleszyński. Toruń, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2014, s.119-140  
Sygn. **Cz.40479**
34. TWARDOWSKI Andrzej: Rozwijanie kompetencji komunikacyjnej u dzieci upośledzonych umysłowo w procesie kształcenia integracyjnego. [W:] *Nowatorskie i alternatywne metody w teorii i praktyce pedagogiki specjalnej : przewodnik metodyczny*. Praca zbiorowa. Red.: Władysław Dykcik i Barbara Szychowiak. Poznań, Wydawnictwo Naukowe UAM, 2002, s.203-218  
Sygn. **Cz.37322**
35. WALCZOWSKA-Dutka Maria: Program nauki komunikacji dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Kraków, Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2005  
Sygn. **CZ.37849**
36. WASZUT Regina, Huma-Sztwiertnia Magdalena: Kiedy brak słów – komunikacja alternatywna i wspomagająca. [W:] *Dziecko o specjalnych potrzebach w kręgu interdyscyplinarnej terapii*. Red.: Dorota Kohut. Wyd. 2. Kraków, Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2015, s.298-306  
Sygn. **Cz.40462, 40525**
37. WITAK-ŚWIATŁOWICZ Lidia: Porozumiewanie się dziecka z głęboką niepełnosprawnością intelektualną w codziennych sytuacjach. [W:] *Dziecko z zaburzeniami w rozwoju: konteksty diagnostyczne i terapeutyczne*. Red. nauk.: Beata Cytowska i Barbara Winczura. Kraków, "Impuls", 2005, s.299-308  
Sygn. **Cz.37407**

38. WOJNARSKA Anna: Komunikacja niewerbalna niepełnosprawnych intelektualnie. [W:]  
Podmiotowość osób z niepełnosprawnością intelektualną. Red.: Agnieszka Pawlak-Kindler.  
Lublin, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016, s.103-121  
Sygn. **40785**

#### ARTYKUŁY Z CZASOPISM:

1. CYCHOWSKA Magdalena: Zastosowanie komunikacji alternatywnej i wspomagającej w pracy z dzieckiem z autyzmem: z doświadczeń młodego nauczyciela. *Szkoła Specjalna* 2010 nr 5, s.375-379
2. GORAJEWSKA Danuta: Program terapii indywidualnej usprawniającej komunikację dziecka ze sprzężoną niepełnosprawnością. *Szkoła Specjalna* 2006, nr 2, s.139-150
3. HINC-WIRKUS Magdalena: System Sclera – nowe narzędzie w komunikacji alternatywnej oraz sposoby jego wykorzystania w praktyce edukacyjnej i terapeutycznej. *Edukacja* 2018, nr 4, s.149-159
4. KONIECZNA Iwona, Cichocka-Segiet Katarzyna: Proces wspierania dziecka ze specjalnymi potrzebami komunikacyjnymi w zakresie rozwijania kompetencji społecznych. *Szkoła Specjalna* 2016, nr 4, s.279-290
5. LECHOWICZ Anna: Dziecko niepełnosprawne ze specjalnymi potrzebami w zakresie porozumiewania się na zajęciach szkolnych. *Szkoła Specjalna* 1999, nr 3, s.161-165
6. LOEBL Wirginia: Kategorie użytkowników wspomagającej i alternatywnej komunikacji. *Szkoła Specjalna* 2000, nr 5, s.247-255
7. LOEBL Wirginia: Refleksje wokół komunikacji międzyludzkiej – implikacje dla interwencji językowej osób z problemami porozumiewania. *Szkoła Specjalna* 2001, nr 3, s.137-140
8. MAJEWSKA Agnieszka, Kwapisiewicz Monika, Wojna Ewa: Porozmawiaj ze mną: wspomaganie komunikacji dzieci. *Wychowanie w Przedszkolu* 2012, nr 8, s.63-64
9. MINCZAKIEWICZ Elżbieta: Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych dzieci głębiej upośledzonych umysłowo. *Szkoła Specjalna* 2000, nr 2/3, s.67-75
10. NOWACZYK Natalia: Komunikacja językowa dzieci z niepełnosprawnością intelektualną. *Remedium* 2015, nr 2, s.24-25

11. PIASECKA Katarzyna: Wspieranie metodami komputerowymi alternatywnego porozumiewania się za pomocą piktogramów. *Szkoła Specjalna* 2005, nr 5, s.372-380
12. PIOTROWSKA-MADEJ Klaudia, Żychowicz Agnieszka: Program "Kształtowanie kompetencji komunikacyjnych opartych na rozwoju sensomotorycznym". *Szkoła Specjalna* 2014, nr 1, s.44-52
13. PIOTROWSKA-MADEJ Klaudia, Żychowicz Agnieszka: Wyniki programu "Kształtowanie kompetencji komunikacyjnych w oparciu o rozwój sensomotoryczny". Cz. II. *Szkoła Specjalna* 2014, nr 2, s.122-134
14. RADECKA Karolina: Opóźniony rozwój mowy a upośledzenie umysłowe. *Wychowanie na co Dzień* 2009, nr 6, s.22-24
15. RZEŹNICKA-KRUPA Joanna: Manualne i graficzne systemy wspomagające komunikację i możliwości ich stosowania przez osoby niepełnosprawne intelektualnie. *Szkoła Specjalna* 2002, nr 2, s.80-86
16. STANKOWSKI Adam, Brzozowska Jolanta: Terapia logopedyczna w procesie rewalidacji dzieci upośledzonych umysłowo (oligofrenopedagogika, oligofrenologopedia). *Chowanna* 2003, nr 2, s.54-82
17. TUREK Justyna: Warsztat i umiejętności zawodowe nauczyciela w pozawerbalnym komunikowaniu się z osobami upośledzonymi umysłowo. *Szkoła Specjalna* 2006, nr 4, s.288-297
18. WILCZEWSKA Bożena: Porozumienie bez słów. *Bliżej Przedszkola* 2010, nr 2, s.40-41